

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Wykaz literatury	XVII
Wykaz orzecznictwa	XXXI
Przedmowa	XXXVII
Część A. Podstawy kary kryminalnej.....	1
Rozdział I. Kara kryminalna w ujęciu historycznym	1
§ 1. Wprowadzenie.....	1
§ 2. Geneza kary kryminalnej.....	2
I. Kara jako społeczna potrzeba	2
II. Kara jako atrybut sprawującego władzę.....	7
III. Kara jako wyraz odpłaty i potępienia.....	12
IV. Represja jako istota kary kryminalnej	16
V. Kara jako instrument celowy.....	20
§ 3. Ewolucja koncepcji kary.....	24
§ 4. Teoretyczne podstawy kary	26
I. Starożytność.....	27
II. Średniowiecze i czasy nowożytne.....	30
§ 5. Współczesne ujęcia sankcji kryminalnej w polskich kodeksach karnych	34
I. Kodeks karny z 1932 r.....	34
II. Kodeks karny z 1969 r.	38
III. Kodeks karny z 1997 r.	42
§ 6. Podsumowanie	46
Rozdział II. Kara kryminalna w sferze pojęciowej	49
§ 1. Wprowadzenie.....	49
§ 2. Czynniki kształtujące kryminalny charakter kary – uporządkowanie pojęć	51
§ 3. Cele kary kryminalnej	57
I. Cele kary kryminalnej a cele prawa karnego	57

II. Kompensacja jako cel kary	60
III. Prewencja jako cel kary	64
§ 4. Funkcje kary	70
I. Odplata jako funkcja kary o charakterze obiektywnym.....	70
II. Potępienie jako funkcja kary o charakterze subiektywnym.....	73
§ 5. Czynniki wyznaczające treść i sposób wykonywania kary	77
I. Deprywacja	77
1. Pozbawienie wolności jako kara kryminalna	79
2. Kary wolnościowe.....	81
II. Przymus.....	83
III. Dolegliwość	84
§ 6. Podsumowanie	90
Rozdział III. Kara kryminalna w ujęciu prawnoporównawczym	93
§ 1. Wprowadzenie.....	93
§ 2. Europeizacja kary kryminalnej	94
§ 3. Kara kryminalna w prawie niemieckim	100
§ 4. Kara kryminalna w prawie romańskim (na przykładzie prawa francuskiego)	116
§ 5. Kara kryminalna w systemie anglosaskim (na przykładzie prawa Anglii i Walii)	123
§ 6. Kara kryminalna w prawie rosyjskim	128
§ 7. Podsumowanie	138
Część B. Konstytucyjne ramy kary kryminalnej	141
Rozdział IV. Odpowiedzialność karna na gruncie Konstytucji RP	141
§ 1. Znaczenie konstytucji dla prawa karnego	141
§ 2. Normatywna wartość Konstytucji RP.....	146
I. Normatywny a postulatywny charakter regulacji konstytucyjnych	146
II. Prawa podmiotowe a normy programowe.....	148
III. Zasady prawa	152
IV. Zasady i reguły jako normy prawne.....	155
§ 3. Zasady odpowiedzialności karnej.....	161
I. Zasady odpowiedzialności karnej na gruncie Konstytucji RP..	162
II. Zasady odpowiedzialności karnej na gruncie KK.....	168
III. Zasady kształtujące odpowiedzialność karną a kara kryminalna	172
§ 4. Podsumowanie	173

Rozdział V. Konstytucyjne wzorce kontroli dotyczące kary kryminalnej ...	175
§ 1. Wprowadzenie.....	175
§ 2. Zasady nadające ramy karze kryminalnej	176
I. Zasada praworządności.....	176
1. Określoność kary kryminalnej.....	177
2. Zakres dopuszczalnego wpływu władzy ustawodawczej na orzekanie kary kryminalnej.....	180
II. Zasada sprawiedliwości	186
1. Proporcjonalność kary do czynu zabronionego.....	187
2. Równość wobec prawa a równe standardy traktowania	191
3. Artykuł 2 Konstytucji RP jako probierz kary kryminalnej ..	194
III. Humanitaryzm kar i karania a godność jednostki	196
1. Rodzaj sankcji kryminalnej	197
2. Wykonywanie sankcji kryminalnej	203
§ 3. Zasada winy jako koniecznego warunku karania	209
I. Odpowiedzialność obiektywna	209
II. Odpowiedzialność na zasadzie winy w polskim prawie karnym	211
§ 4. Podsumowanie	213
Część C. Tworzenie, stosowanie i wykonywanie kary kryminalnej a Konstytucja RP	215
Rozdział VI. Kara kryminalna w procesie tworzenia prawa	215
§ 1. Wprowadzenie.....	215
§ 2. Kryteria wyróżnienia kary kryminalnej	217
I. Kryteria międzynarodowe.....	217
II. Kryteria wewnętrzne.....	221
1. Kara za wykroczenie.....	223
2. Kara dyscyplinarna	225
3. Kara administracyjna	227
4. Inne rodzaje sankcji	231
III. <i>Differentia specifica</i> kary kryminalnej.....	235
§ 3. Wybrane reguły przyzwoitej legislacji a kara kryminalna	238
I. Pojęcie reguł przyzwoitej legislacji	238
II. Zasada proporcjonalności (współmierności) sankcji karnej do jej celu	240
III. Lojalność państwa względem obywatela	261
IV. Zasada wewnętrznej spójności	268

§ 4. Karanie jako przedmiot polityki kryminalnej.....	272
I. Kryminalizacja jako obowiązek władzy publicznej.....	272
II. Kryminalizacja jako uprawnienie władzy publicznej.....	276
III. Legitymizacja do prowadzenia określonej polityki karnej.....	283
§ 5. Podsumowanie	288
Rozdział VII. Stosowanie kary kryminalnej – wybrane problemy	291
§ 1. Wprowadzenie.....	291
§ 2. Kara kryminalna w procesie jej orzekania	292
I. Zasady i dyrektywy wymiaru kary.....	292
II. Humanitaryzm w stosowaniu kary kryminalnej.....	295
III. Etapy orzekania kary.....	297
1. Pierwszy etap orzekania kary: według ujemnej wartości czynu (<i>punishing: would it be fair?</i>).....	301
2. Drugi etap orzekania kary: indywidualizacja sankcji karnej (<i>punishing: would it be effective?</i>)	304
3. Etapowość a jednolitość orzekania kary.....	306
§ 3. Problemowość kary pozbawienia wolności i propozycje jej niwelowania	308
I. Wskazania międzynarodowe	317
II. Grzywna jako sankcja alternatywna na gruncie prawa karnego	321
III. Ograniczenie wolności jako sankcja alternatywna na gruncie prawa karnego	325
IV. Zawieszenie wykonania (części) kary	332
1. Środki probacyjne jako treść kary czy decyzji o jej wykonaniu?.....	332
2. Propozycje zmian a popularność kary pozbawienia wolności	336
V. Samoistne stosowanie środków karnych, kompensacyjnych lub przypadku	340
VI. System dozoru elektronicznego	345
VII. Inne metody oddziaływania na skazanych	348
1. Obozy dyscyplinujące.....	348
2. Areszt.....	349
3. Inne rodzaje kar	351
§ 4. Konsensualne kończenie postępowania karnego	352
§ 5. Podsumowanie	355
Rozdział VIII. Kara kryminalna w procesie jej wykonywania	358
§ 1. Wprowadzenie.....	358

§ 2. Konstytucja RP.....	360
I. Równość (art. 32 Konstytucji RP)	360
II. Godność (art. 30 Konstytucji RP)	363
III. Proporcjonalność (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP)	366
IV. Zakres swobody prawotwórczej w świetle Konstytucji RP.....	368
§ 3. Europejska Konwencja Praw Człowieka	370
§ 4. Międzynarodowe rekomendacje i zalecenia	382
§ 5. Kodeks karny wykonawczy	391
§ 6. Problemy wykonania kary w Kodeksie karnym	401
§ 7. Podsumowanie	405
Część D. Wynik analizy	413
Rozdział IX. Współczesny model kary kryminalnej w świetle	
 Konstytucji RP	413
§ 1. Wnioski z analizy (podsumowanie części A i B)	413
Podsumowanie części A – Cele, zadania i treść kary kryminalnej	413
I. Podstawowe założenia dotyczące kary kryminalnej	413
II. Uzasadnienie istnienia stałych i zmiennych elementów kary...	416
III. Potrzeba wprowadzenia formalnych ram kary kryminalnej ...	421
Podsumowanie części B – Konstytucyjne ramy kary kryminalnej	423
IV. Konstytucyjne ramy karania	423
V. Konstytucja a kara kryminalna	426
Podsumowanie części C – Kara kryminalna w procesie jej tworzenia, orzekania i wykonywania	430
§ 2. Model tworzenia i stosowania kary kryminalnej	430
I. Założenia związane z wdrażaniem i stosowaniem kary kryminalnej	430
II. Kara kryminalna w procesie kryminalizacji	431
III. Kara kryminalna w procesie orzekania	434
1. Pierwszy etap: sprawiedliwościowo-retrospektywny – według ujemnej wartości czynu	436
2. Drugi etap: prewencyjno-prospektywny – według zagrożenia sprawcy	439
IV. Kara kryminalna w procesie jej wykonywania	440
§ 3. Zakończenie	444
Indeks rzeczowy	453